

Р И Д Ъ Л И Н А

В С Е Ч Н О С Л И С А Н И Е

ПОСВЕТЕНО

ТИЕТО НА ДУШАТА, УМЪТЪ И СЪРДЦЕТО.

Безсмъртието на Човѣка научно доказуемо.

(Писмо до Редакцията)

Уважаеми г. Редакторе,

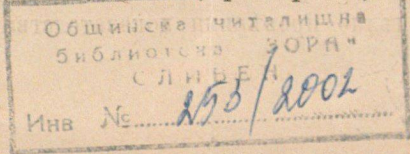
Току що завършихъ една частъ отъ обиколката си изъ по-големитѣ градове на нашето отечество съ единъ курсъ отъ четири сказки. По тоя поводъ мислихъ, че не ще бѣде излишно да ви съобща, вамъ и на вашитѣ четатели, общото впечатление, което придобихъ отъ обиколката.

Азъ посѣтихъ до сега 12 града, държахъ наврѣдъ четиригѣ си сказки върху *безсмъртието на човѣка* и констатирахъ едно общо настроение у макаръ малката, но избрана публика. Наврѣдъ слушателитѣ оставаха очудени, или изненадани, или пъкъ разсърдени отъ притенцията, която се показваше въ сказкитѣ, какво въпросътъ за безсмъртието на човѣка може да се постави на чисто научна почва, че къмъ разрѣшение на този въпросъ може да сж постъпи тъкмо тъй, както и къмъ която и да било друга областъ на науката. Въ първата си сказка: „*Човѣкътъ смъртенъ ли е или безсмъртенъ*“ азъ се мъчяхъ да приведа такива доводи, основани върху най несъмнѣни факти отъ живота на човѣка, отъ които най послѣ да се заключи, че едничка логична хипотеза за човѣшкия животъ остава хипотезата, че човѣкътъ се състои отъ двѣ части, отъ които вътрѣшната остава да съществува слѣдъ разрушеніето на вънкашната (тѣлото). Въ втората сказка: „*Положителни доказателства за безсмъртието на човѣка*“, азъ се мъчяхъ да дамъ най-нео-провержими и напълно провѣрими доказателства за това, че

човѣкъ дѣйствително остава да съществува слѣдъ напушането на тѣлото. А въ третата: „Дарвиновата теория за човѣка и древното учение за прѣбраждането“ доказвахъ, че ние не можемъ доказа произхождението на отдѣлния човѣкъ освѣнъ съ прѣдположението, че той е билъ прѣди да се роди тукъ на земята, че той е съществувалъ въ миналото, когато се е раждалъ на земята и е събралъ тѣзи душевни богатства, които се намиратъ у него готови при раждането. Тукъ привѣдохъ тоже положителни доказателства, каквито намираме у тѣзи човѣци, които помнятъ своитѣ минали раждания, и които ни учатъ какъ можемъ да постигнемъ, щото и ние да си спомнимъ нашитѣ.

Въ доказателствата азъ се трудѣхъ да се държа изключително на научна почва, като постоянно апелирахъ само къмъ разума, а не да бия на чувства, или да се облѣгамъ на авторитета на когото и да било, макаръ авторитета на нѣкои велики свѣтила на миналото да сж отъ голѣмо значение за мене. Ако на края привеждахъ авторитети, ако говорѣхъ за многоразпространеностъ на учението, то бѣше не за друго, а само да дамъ тѣжестъ на доводитѣ си. Методата на изложението ми бѣше изключително индуктивна, т. е., азъ гледахъ да дамъ възможно повече факти и опити и подиръ това водяхъ умозаключение отъ тѣхъ. До колко азъ можахъ да убѣдя слушателитѣ си, незная, обаче едно ми бѣше силното желание — да прѣдамъ онова положително *убѣждение*, което имамъ азъ за безсмъртието на човѣка, къмъ което самъ съмъ дошелъ по пътя на хладнитѣ размишления и логическитѣ спекулации, а не по пътя на *вѣрата*.

Но слушателитѣ ми не можахъ да разбиратъ това. Тѣ настоятелно като че ли искаха да си останатъ на позицията, какво тѣзи въпроси сж работа на вѣрата, а не на разсѣдка и единъ възрастенъ воененъ докторъ не малко се сърдеше за гдѣто искамъ да му отнѣма обаянието отъ смъртната му вѣра въ нѣщо, което е недостижимо. Той и съмишленницитѣ му често пкти не искаха даже да слушатъ доводитѣ ми за въ полза на научността на тѣзи въпроси, като че ли разбираемостта, яснотата на нѣщо, което до сега се е само вѣрвало, може да отнеме нѣщо отъ неговата дѣйствителност, освѣнъ, разбира се, обаянието на смъртността му.

Наврѣдъ прѣобладаваше убѣжденията, че тѣзи въпроси (безсмъртие на Човѣка, Божество, троеличност на Божеството, Ангели и пр.) винаги сж биле и сж недостъпни за разбирането на човѣка, че „никой не се е връщаль отъ въдъ-гроба та да обади какво има тамъ“, че човѣшкиятъ умъ по самата си природа билъ така устроенъ, щото да не може да проникне въ тѣзи мистерии. Това, разбира се, е цѣль абсурдъ. То показва не особено широка начетеностъ у поддържателитѣ на това убѣждение. *Агностицизмътъ*, т. е. убѣждението въ неспособността на човѣка да знае истината на живота, е явление ново, явление на XIX столѣтие, чисто Спенсеровска рожба. Напротивъ, изучаването на древнитѣ религиозни и философски системи показва, какво всичкитѣ сж биле до една *гностически*, т. е. всички сж твърдѣли, какво истината е достижима за човѣка. Дѣйствително, и въ религии и въ философи срѣщаме да се твърди, че тѣзи мистерии сж „тайна велика“¹⁾, но се твърди, че тайната е *велика*, а не *неразрѣшима*. Дѣйствително, наврѣдъ ни се казва, че земния умъ човѣшки не може да проникне въ тѣзи тайни на живота, но тамъ же срѣщаме да се говори, че у човѣка има и други способности, които когато се развиятъ той ще може да *види и се убѣди**). Крайно едностранчивото развитие на европейската мисль прѣзъ XIX столѣтие, развитие чисто материалистично, което à priori отричаше всичко друго, освѣнъ грубо-материалното, трѣбаше непрѣменно да завърши съ материализма на Бюхнера и агностицизма на Хексли-Спенсера. Но много вода изтече отъ тогава. Материализмътъ на 60-тѣ години отдавна замина въ далечното минало. Напоследъкъ развитието на европейската мисль отива толкова бърже, щото, наистина, 40 години сж цѣла вѣчностъ. Днесъ на западъ ние сме зрители на едно ново течение, което съ право може да се нарече повръщане къмъ *Гностицизма* на древността.

Прѣзъ последнитѣ 30-40 години сж събрани такова грамадно количество „нови“ факти, било благодарение на Спиритическото движение, било благодарение изучаването на

¹⁾ „Тайна сія велика естъ“.

*) „Блаженни чистіе сердцемъ яко тѣе Бога узрятъ“. „Очистите ся и увидите, яко Азъ емъ“. Ап. Павелъ казва за себе си, че ходилъ до „третото небе“, гдѣто видѣлъ нѣща „неизговорими“. И пр. пр. пр.

древнитѣ религии, така също модерна Индия, и тукъ съ прѣплѣтени такива високи авторитети на европейската мисль, щото еамо този, който не е челъ, той само може да откаже това ново направление. Обширната Спиритическа опитность, тази на народната маса по цѣлото земно кълбо, както и опитността на хората на религията прѣзъ всичкитѣ врѣмена, и най вече опитността на все повече увеличаващето се количество хора-ясновидци (clairvoyants), доказва най-несъмнѣно, най-научно, това което се смѣта ужъ недоказуемо — безсмъртието на човѣка и неговото битие слѣдъ напушането земята. Не само това не е една област „отъ гдѣто никой не се е връщаль за да обади какво има тамъ“, но най-сигурно това е областъ, която може да бѣде обходена и изучена тѣй добрѣ, както и всѣка друга земна областъ. Днесъ за днесъ фактитѣ съ много и най-убѣдителни: тѣ съ на лице достижими за всѣкиго за да ги изучи и да си убѣди най-положително.

Спиритизмътъ, както и народната и религиозната опитность могатъ най сигурно да убѣдятъ човѣка въ истинността на безсмъртието, но най несъмнѣна опитность човѣкъ може да достигне когато самъ се постарее да достигне онова състояние на чистота и изтънченость, когато ще му се откриятъ „духовнитѣ очи“, съ които ще види самъ за себе си хората вънъ отъ тѣхното физическо съществуване, както и да се убѣди въ своето лично независимо съществуване вънъ отъ своето още живо тѣло. Ясновидството (clairvoyance) като способность, проявена у високоразвития човѣкъ, не е достояние само на едно избрано малцинство хора, като е една вродена у всѣки човѣкъ способность, която той може да развие и упражнява ако иска. Англичанинътъ C W. Leadbeater, авторъ на много съчинения по тѣзи въпроси, казва слѣднитѣ многознаменателни думи: „Всѣки, който иска да работи надъ себе си въ това направление (на себеполтура), както азъ самъ съмъ работилъ, ще може да знае, както азъ знамъ, че многото области на природата съ едни истински факти; той ще може да знае истината на учението за състоянията (на хората) послѣ смъртъ, защото той ще вижда и ще говори на тѣй нареченитѣ умрѣли, и ще се срѣща съ тѣхъ на тѣхното собствено поле . . . Той ще може да знае великитѣ факти на прѣбраждането, защото ще може да гледа

назадъ въ своитѣ минали раждания, разтворени прѣдъ него като страницитѣ на една книга. Той ще може да провѣри самъ за себе си, безъ сѣнка дори на съмнѣние, работата на могащитѣ закони на еволюцията и на божествената справедливостъ. Всичкитѣ тѣзи нѣща азъ зная отъ лични наблюдения, тѣй ще може да ги знае и всѣки човѣкъ, щомъ като прѣмине трудноститѣ на *Пжтя*. Не казвамъ, че този пжтъ е лесенъ; не казвамъ, че това може да се достигне бърже; но казвамъ, че мнозина сж направили това, и че всѣки човѣкъ има въ себе си въ скрито състояние тѣзи сили и може да успѣе да ги развие ако иска*).

Каква по голѣма „научность“ искаме ние? Освѣнъ грамадното количество опити на Спиритизма, единичкото заключение отъ които е, че човѣкътъ непрѣменно остава да живѣе, макаръ невидимо, подиръ напушането на тѣлото, ние имаме и свидѣтелство на едно количество почтени мъже-ясновидци, които едногласно ни твърдятъ, какво тѣ *виждатъ* заминалитѣ задъ гроба наши братя, какво тѣ *знаятъ* положително, че хората сж безсмъртни, и при туй не твърдятъ че това сигурно убѣждение е само тѣхна лична привилегия, но че всѣки ще може да се убѣди въ това, ако извърши което се изисква като неизбѣжно условие. Някой нѣма право да отрича твърдението на Станлея и неговитѣ другари, че въ централна Африка има Лилипути (дребни човѣчета), до като не направи нуждното пжтешествие до тамъ и провѣри самъ за себе си истиността на тѣхния разказъ. Някой не е правъ да отрича съществуването на бацитѣ, за които говорятъ много учени мъже, само защото не ги вижда съ прости очи, прѣди да изпълни изискуемото се условие — да погледне прѣзъ микроскопъ. Днесъ малцина сж които могатъ да докажатъ, че земята се върти около слънцето, обаче никой не се съмнѣва въ твърдението на ученитѣ, защото всѣки знае, че въ университетитѣ се изучаватъ прѣдмети и се правятъ опити, съ които човѣкъ непрѣменно се убѣждава въ тази истина.

За истиността на едно твърдение се изискватъ три условия: 1. Това което се твърди да бжде *логично*, непротиворечиво съ знанията, които до сега имаме и съ фактитѣ на живота; 2. То трѣбва да се засвидѣтелствува отъ повече

*) C. W. Leadbeater, *The other Side of Death*, p. 442.

отъ двама души; и 3. Да бжде то достъпно за всѣко човѣшко същество, когато, разбира се, удовлетвори всички изискуеми условия. Безсмъртието на Човѣка най-пълно отговаря на тѣзи условия: 1. То е една напълно логична теория въ научно, религиозно, философско и морално отношение; 2. Ясновидцитѣ днесъ и въ миналото сж повече отъ двама и напълно заслужаватъ всѣко довѣрие; и 3. Тѣ ни даватъ най-подробно описание на *Пятя*, що трѣба да прѣмине всѣки, който иска да *види и се удѣди*. Този *Пятъ* на себекултура е едничкото условие за наблюдение на „невидимия“ миръ, както желѣзницата, парахода и колата сж еднички условия за виждане и убѣждение въ съществуването на Лилипутитѣ; тѣй както петнадесетъ години слѣдване по математиката и астрономията е едничко условие за да се достигне до убѣждението, че земята се върти около слънцето. Наистина, ние тукъ прѣминаваме въ областта на многонападаната, но никакъ не разбираана отъ нападателитѣ, Мистика; но може да твърди за нея, че тя е едно заблуждение, една себеизмама, само този, който е изслѣдвалъ нейнитѣ полета, падалъ е въ заблуда и подиръ това се е поправилъ и видѣлъ грѣшката. До тогава всѣко à priori отрицание е противно на истинския наученъ духъ, е спънка на прогреса. Защото ето що казва М-ръ Лидбетеръ на тѣзи прѣдрѣщающаи критици:

„Не може да кажатъ, че като мисля че зная тѣзи работи, може да съмъ обладанъ отъ халюцинация. Разбира се, теоретически това може да е тѣй; азъ може да съмъ халюциниранъ въ този моментъ, когато мисля, че пиша и моитѣ читатели може тоже да се намиратъ подъ обаянието на халюцинацията, когато мислятъ, че иматъ моята книга прѣдъ очитѣ си. Наистина, нѣкои философи разсжждаватъ, че ние всичкитѣ сме халюцинирани; но ако ние наистина съществуваме, ако азъ съмъ написалъ и вие четете, тогава вѣрно е и това, че съмъ видѣлъ тѣзи нѣща и ги зная. Видѣлъ съмъ ги не единъ пътъ; тѣ сж за менъ ежедневни факти. За мнозина наши другари тѣзи други области на Природата сж тѣй извѣстни, както сж улицитѣ на тѣхния градъ, и ние не можемъ да се съмнѣваме въ тѣхъ, както не може да се съмнѣва човѣкъ за града, въ който живѣе“.¹⁾

Софроний Никовъ.

¹⁾ Тамъ же.

С ъ н њ .

Психоложки етюдь.

Още въ старо врѣме, прѣди да се разцвѣтять материалистичнитѣ убѣждения подѣ въздѣйствието на материалния напрѣдѣкъ, вѣрвало се, че сѣнятъ е братъ на смъртѣта. Почти у всѣки народъ, колкото невѣжъ да се явявалъ той на историческата сцена, се е запазвало едно приблизително вѣрно сфащане на това духовно състояние — сѣня и, като сѣнина нему, сж произлѣзли тълкованията на разни сѣнища и стѣтното онова разбиране безсмъртието на душата. Ала редомъ съ тия тълкования си пробили пътъ и много измислици. Нѣма нужда отъ посочване примѣри: приказкитѣ и народнитѣ сказания отъ което да е врѣме, разгледани внимателно, ще ни дадатъ достатъченъ материалъ за разбиране, какъ се е гледало на сѣнищата, тая тайнствена областъ, въ която човѣкъ прѣкарва почти третината отъ своя възплетенъ животъ и гдѣто духътъ губи понятията за врѣме и пространство. Библията е пълна съ сѣнища отъ староеврейската история. Египетъ, Вавилоноасирия и Китай сж отбѣлѣзали въ своитѣ лѣтописи посоката на цѣли събития, опрѣдѣляни дрѣдварително чрѣзъ сѣнища. Старитѣ червенокожи върху изчезналия материкъ Атлантида сж се отнасяли много по сериозно къмъ появитѣ отъ тая областъ, отколкото кой да е съврѣмененъ ученъ. Да се говори ли за народитѣ отъ посетитѣшна епоха, чието „невѣжество“ не имъ бъркало да гадаятъ за отдѣлни случки на частни лица и обществени събития по сѣнищата или други личби? — Мисля, че нѣма нужда, тѣй като това би съставяло прѣдметъ на нѣкой обширенъ трактатъ по историята на сѣня, а не съкратенъ, въ сбита форма етюдь, имащъ само за цѣль да запознае духовѣдцитѣ съ сжщината на занимавания ни дѣлъ отъ непознатото.

Какво нѣщо е сѣнь? Още по-добрѣ: що прѣдстава отъ себе си сѣнния образъ? — Духовото тѣло — звѣздникътъ, въ своято втѣсненостъ и измѣстване частично отъ тѣлеснитѣ органи, образува нѣщо като перерудовъ пашкулъ, невидимъ за очитѣ. Тоя пашкулъ отъ планетотвѣрни елементи, образувачи физическото тѣло, зема комахай всѣкога неправилно положение спрѣмо тѣлото, но въ всѣки случай спазва връз-

ка съ най-важнитѣ му органи, така че само твърдѣ малка звѣздникова частъ се намира вънъ отъ физическото тѣло. Духътъ поради това става по свободенъ въ дѣйността си и съ присъщата нему гъвкавостъ докарва въ трептене околoduшника до 10 септалиона пѣти въ секунда. Околoduшникътъ значи, съ своитѣ частици ако мога по разбираемо за Васъ така да се изразя, се явява въ трептения съ рѣчената скоростъ — единица съ 19 нули за секунда, нѣщо което е недостъпно за разбирање отъ въплътената човѣшка природа поради своята отвлеченостъ. И ето че тия развълнувани частици, що не трѣбва никакъ да се свеждатъ къмъ атомитѣ на материализма, се нареждатъ въ своя строго опрѣдѣленъ редъ отъ духовно естество и даватъ ония съчетания, що носятъ име сънни образи. Душата, въ тѣсната смисълъ на тая дума, прониква въ звѣздниковитѣ съчетания и благодарение на свѣтлинносъзнателнитѣ си вълни освѣтява тѣхнитѣ кѣтчета, изучава ги до подробности. Отъ наредбата на съннитѣ образи ставатъ най разнообразнитѣ сънища. Съннитѣ образи биватъ три вида:

1. Сънни образи на звѣздникова двойникъ при въртенето му кръгово прѣдъ духовното зрѣние на спящия. Въ духовна смисълъ това е нѣщо като второ кръвообрѣщение, тоя именно процесъ на физическото тѣло, твърдѣ добръ извѣстенъ на анатомицитѣ.

Въ такъвъ случай образитѣ на запазенитѣ минали въплѣтавания се явяватъ ясни и пълни, съ завършени очертания, повече смислени отколкото фантастични и по недостъпни за паметта. При такова състояние човѣкъ спи дълбоко, вижда много добръ всичко сънувано, ала не може да го запомни, понеже явленията ставатъ донѣкъдѣ странично на познатото човѣку съзнание, което се явява като второ издание на сжщинското, прѣцѣдено прѣзъ мрѣжата на организираната твърда материя. А сжщинското съзнание, не ще съмнѣние, е верига на всички прѣкарани вече животи вкупомъ и редомъ. Слѣдовно, съннитѣ появи отъ тоя родъ се извършватъ или на прѣдѣла на послѣднодуховата способностъ за запомняне или, което е още по чисто, тия появи ставатъ задъ кръгозора на извѣстната въплътеному паметъ.

2. Ако дневнитѣ впечатления, изчезнали кое забѣлѣзано кое не отъ око̀то на бодърствуващия човѣкъ, ако тѣ

сж добити вслѣдствие на голѣми душевни потреси, на трепети, що разиграватъ издѣно духосъзнателнитѣ вълни, — въ състояние на сънъ не е възможно, щото тия впечатления да не бждатъ увлѣчени въ стрѣмглавия струйовъртежъ на миналодуховитѣ жизнени появи, да бждатъ словени по закона за асоциациитѣ (съюзяването) на идеитѣ въ едно цѣло. Силата на тѣхното трептене е не пд слаба отъ силата на поменатото пд горѣ. Биватъ ли тѣ прѣобладаващи при дадена съяна картина, това изтъква тѣхната пд устрѣмна трептливостъ; тѣ ставатъ отъ пд голѣмото въртене още по способни да излизатъ начело на останалитѣ образи и напшти да внасятъ извѣстна мъглявостъ, бъркаща на смислената имъ прилика съ дѣйствителността.

3. Има трети родъ явления, достъпни за духовото око на сънъ, които не влизатъ прѣко въ струйовъртежа на образитѣ отъ деня или, безразлично, отъ минало възпѣтане. Ако до сега разгледанитѣ сж дѣло на волнодѣйнитѣ способности на духа, съчетаващи се въ цѣли редици най-разновидни и невъзможни гледки благодарение на трептенията, — появитѣ отъ третия родъ сж дѣло на външни разумни причини. Тука най забѣлѣзано дѣйствува закона за любовта. Явяването обикновено на умрѣли, близки намъ люде, на лица живи още, прѣдани на насъ, е въздѣйствие на тия образи върху полето на духовото зрѣние. Какъ става това? — Нашата мисль или, безразлично, тая на сънуваното макаръ далечно или близкостояще лице, покойно или живо, дѣйствува прѣзъ пространството. Въздѣйствието е подобно на безжичния телеграфъ, ако се разгледа отъ гледна точка за разумеване прѣдъ раздалечини, но въ сжщностъ тукъ психическата сила работи обратно. Единъ създаденъ отъ духа образъ или мисль — форма прѣлелява съ невъобразима бързина пространството между двата мислящи поста. Когато стигне мѣстоназначението си, образътъ се отпечатва въ звѣздникова двойникъ и става достъпенъ за зрѣнието на спящия. Въ всѣки случай достигналиятъ и отразениятъ по такъвъ начинъ образъ не минава прѣдѣлитѣ на другитѣ появи: тѣ достигатъ само горния пластъ на струитѣ. Постоянно точещия се рой отъ впечатления, възпоминания и мисли изъ гнѣнитѣ околорудникови не могатъ да отслабятъ влиянието на дошлия отвѣнъ образъ. Послѣдниятъ може дори да извика

сродни нему образи и картини споредъ закона за съюзяване на идентъ по подобие. Той застава на край звѣздника и, като паякъ върху паяджина, изкусно туря въ редъ, за поплъване и украса, извиканитѣ образи. Не ще съмнѣние, че единъ духъ, създава отъ мъртвата материя каквито желае образи. Единъ любещъ духъ, чрѣзъ срѣдоточване на дѣйното си внимание, твори себеподобни ликове до най-малкитѣ подробности; съ тѣхъ той може, щомъ желае да мами въплътения въ будно или спящо състояние. Безсъмнѣно при спящо състояние на негова любимецъ той по малко усилия, по малкъ трудъ употрѣбя за създаване достъпни нему образи. И това е понятно, тъй като сънното състояние, макаръ повече де се явява такова за благотворно въздѣйствие върху организираното материално тѣло, пакъ е състояние по близко на свободнодуховния животъ, отколкото на въплътения. И ако сънниятъ животъ не бѣ само прѣходъ отъ материалното къмъ духовното, той би ни се сторилъ обикновена реалностъ отъ рода на всѣкидневнитѣ, баналнитѣ; обаче, само това негово състояние на прѣходностъ го прави въ мъглявия взоръ на човѣка нѣщо чудато, невѣроятно, фантастично, слѣдователно и недѣйствително. Отъ ясно гледище на възмемнитѣ животътъ на въплътения е също такъвъ чудатъ сънъ, една обширна галерия отъ невѣроподобни образи. Не подлежи на съмнѣние, вѣрвамъ, че единъ духъ вмѣсто да твори образи и ги праща прѣзъ разстояния, самъ се огражда съ лъчиста материя, която е, тъй да река, играчка въ неговитѣ рѣцѣ, съ която той разполага едва ли не капризно. Но колкото за въздѣйствуване върху въплътения миръ, тамъ нѣма никакво своеволие, а всичко е основано на разумни причини и цѣлесобразностъ. Понеже границата между свободнодуховното и въплътеното състояние е съградена на цѣлъ редъ закони, допустимата отъ нѣкого капризностъ на духоветѣ се свежда до нула. Има случаи на силни физически появи отъ страна на духоветѣ, при които изтъква нѣкаква необузdana глумливостъ или желание за напакостяване, ала това ражда всѣкога въ послѣдига едно разумно начало.

Обикновено нѣщо е за единъ възвишенъ духъ въ сънното или будно състояние на своето въплътяване да въздѣйствува отъ много далечно разстояние, отъ една планета на

друга. Такова е въздѣйствието на Христа, който далечъ задъ прѣдѣлитѣ на земята слѣди съ тупящо сърдце вървежа на работитѣ върху своята любима планета и руши съ могущъ духовенъ замахъ трудноститѣ при новата си мисия.

Изброенитѣ по-горѣ състояния на сънность не се явяватъ въ сѣщина строго раздѣлни едно отъ друго: обикновениятъ тѣхенъ редъ е смѣсенъ, разбъркано е дневното съ минало прѣживѣното и външно духовото. При болестъ, когато звѣздникътъ е измѣстенъ отъ обикновенитѣ мѣста по тѣлото на човѣка, образитѣ на сънъ сѣ страхотни и мячителни. Подъ влиянието на външенъ или вътрѣшенъ страхъ усилюва се усѣтно бърканицата на тия образи, които свърѣменитѣ учени така безмислено приписватъ та нѣкаква си отдѣлна душевна способностъ — фантазия.

Най послѣ, не може да се откаже физиологичното влияние на тѣлото върху съня и на многочисленитѣ други причини, свързани подъ понятието „човѣкъ“ съ това тѣло.

Нѣколко думи за значението на съня вънъ отъ отреденото му — да укрѣпва орждието на духовното азъ. Искамъ да кажа нѣщо за тълкованията на сънуваното. Както стана явно отъ горѣказаното, сънното състояние е синурътъ между възпльтената природа и волнодуховата, едно състояние — реалность, което — явно е — може да служи за проводникъ, за съобщаване между двата свѣта. Духоветѣ отдавна си служатъ съ него, използватъ го. Човѣцитѣ още се двоумятъ. Вече е врѣме да се обърне внимание на съня. Всѣко нѣщо сънувано, особно понадналото като метеоръ въ кръга на паметта ни, би могло да ни послужи за свѣтильникъ по пътя къмъ ясновидството. Достатъчно е, човѣкъ да забѣлѣжи извѣстни връзки между нѣкой впечатлителенъ сънъ и прѣкараното, случилото се прѣзъ деня. Всѣкой пътъ той ще знае, при повтаране на сѣщото, какво значение има сънуваното. Единъ примѣръ Н. * * * сънува ясенъ сънъ: яде, покаченъ върху високо дърво зелени плодове. Запомня добръ съня чрѣзъ припомнюване, веднага слѣдъ събуждането, всички обстоятелства и подробности. Внимава прѣзъ деня, какво ще се случи. Той, да речемъ, е прѣкаралъ прѣзъ сѣщия день нѣкаква неприятность. Н. * * * тегли успоредица между случилото се и съня. Намира извѣстно сходство и изважда правило: всѣки пътъ при подобни обстоятелства ще имамъ по-

добна на прѣкараната неприятностъ. И въ продължение на година той ще стане добъръ тълкователъ на сънищата си съ една поразителна точностъ, защото нѣкой неговъ приятелъ отъ възмемнитѣ, желаеѣки да му помогне нѣкакъ и влѣзе въ сношение съ него, ще нагласи буквитѣ, отъ които сетнѣ ще се образуватъ думи за разбиране редицата отъ съннитѣ картини. Този родъ духопосрѣдство е лесенъ и достъпенъ всѣкому, безъ загуба на физически сили и страхуване отъ лоши духове.

Ако дори не се допусти намѣсата на духъ, пакъ тълкуването на сънищата е възможно поради самото естество на душата, особно на скритото „азъ“, макаръ и недостъпно странично на сегадѣйното съзнание, хвърля единъ видъ сѣнка върху това послѣдното, въобще върху цѣлия послѣденъ животъ. Още повече туй става на сънъ, гдѣто смѣсницата отъ минали впечатления и сегашни образуватъ по голѣмата частъ отъ съннитѣ образи. Животитѣ на миналото, като се отразяватъ смѣтно въ свѣсътъ на възпѣтениа, даватъ въсмога да се сфане донѣкъдѣ посоката на бѣдната дѣйностъ, що се прѣдставя ясно на духа прѣди момента на прѣбраждането, прѣди да се обгърне съ мѣчноподвижната вѣщественна одѣжда. Познаването бѣднината по такъвъ начинъ се явява присъщо на всѣки свободенъ духъ, когато съзерцанието на сънъ е само заничане въ тая бѣднина прѣзъ отвора на околдушниковитѣ гѣнки.

(Написанъ посрѣдствомъ медиума А. К. отъ духътъ Лаб).

Вълѣжка на Редакцията. — Въ тоя етюдъ (стр. 7) духътъ, като говори за вѣрванията на старитѣ народи въ сънищата, загатва за червенитѣ американци, чийто прадѣди сѣ живѣли върху нѣкогашния изчезналъ въ водитѣ на Атлантическия океанъ материкъ. Тая загатка, обаче, е същински фактъ: такъвъ материкъ, който е свързалъ Америка съ Стария Свѣтъ е имало; по него е цвѣтѣла първобитната култура на хората отъ червената раса. Това знание изключава загадъчността — отъ дѣ сѣ взели червенитѣ жители на Новия Свѣтъ (Америка).

Убѣжденията на З. Б. А. Годена.

До като той бѣ живѣ убѣжденията му не бѣха разбрани отъ обществото, нито той философствуваше върху тѣхъ. Съ хиляди пѣтя го прѣдставиха противниците му хулители като спиритъ, като си го въобразяваха за такъвъ, или като материалистъ, който търси земнитѣ удоволствия.

Но послѣдното пада отъ само себе си, опровергано отъ дѣлата и списанията на Годена.

Относително спиратизмътъ, или по добръ духознанието, Годенъ го изучи както изучаваше всѣко нѣщо, което привличаше вниманието му; но далекъ той не се повлия отъ явленията, безъ да изпита и изслѣдва причинитѣ, като знаеше, че науката ще опрѣдѣли истинското естество на тия явления, щомъ поиска да приложи къмъ тѣхъ строгостта на своитѣ методи на изслѣждане.

За да посочимъ философското ориентиране на Годена трѣба да се отнесемъ до попрището му прѣзъ 1841 година, прѣзъ което врѣме се случва твърдѣ простъ, но станалъ при изключително състояния случай, който го принуди много да мисли.

Той прибиваваше тогава въ родното си село Ескехеръ, дѣто и започна поприще индустриалецъ, но сетнѣ (1846) се прѣнесе въ Гисъ.

Бища му и майка му живѣяха въ сѣщото село. Майка му бѣ болна и на постеля. Лѣкарътъ не разбра болѣстта ѝ, той я отдаваше на специално нервично състояние.

Единъ день, когато тя особно страдаше и баща му бѣ загриженъ и не знаеше що да стори, отиде да намѣри Годена въ работилницата му, и го покани да дойде при майка си, да намѣратъ нѣкакво срѣдство за облѣкчение.

Годенъ, отъ прочитане, бѣ добилъ вѣкакви понятия за магнетизмътъ и намисли да прибѣгне къмъ

неговото дѣйствие, — понеже медицината бѣше бозсилна да покаже способъ на облѣкчение.

Той се приближи къмъ лѣгмото на майка си, начна да я гледа съ сърдечно желание да ѝ произведе покой и улѣкчение, прострѣ рѣцѣ надъ нея и направи нѣколко паси. Баща му слѣдваше заинтересованъ движенията на Андрея Годенъ.

Незабавно болната почувствува упражненото влияние отъ сина си, и въ нѣколко минути взе съвършенъ успокоителенъ образъ и има видѣние.

Съ затворени очи тя начна да говори съ Годена, като му казваше, че тя е видѣла това, що бѣ искала. Годенъ я разпитваше върху вслѣдствието на болката и доби отъ нея показание върху по добрия способъ за лѣкуване.

Като слѣдваше да намагнетисва Годенъ се досети да контролира ясновидството на болната, като зададе нѣколко въпроси за провѣрка.

Така, той попита: Колко е часътъ?

Слѣдъ явни усилия, болната отговори затруднително: „не мога да кажа“.

Като бѣ изложена неблагоприятно, Годенъ помисли, че майка му намира може би, разлика между забѣлѣзания часъ на часовника въ кѣщата (часовника който се намираще въ съседната стая) и часа отбѣлѣженъ отъ общия часовникъ.

Годенъ кимна на баща си да отиде да контролира въ другата стая часа, като едновременно помоли болната да каже кой е часа по часовника на кѣщата?

„2 часа и 20“, отговори живо на Годенъ майка му. Часътъ бѣше точно толкова на кѣщния часовникъ.

Опрѣдѣления отговоръ направи живо впечатление на Годена. Майка му, проста и бѣдна селенка, не е знаела, че часътъ е раздѣленъ на минути, защото тя знаеше само четвъртъ и половина.

Подиръ кратко замислюване, Годенъ пожела да види дали майка му ще може също да каже нѣщо за нѣкои бѣдни случаи?

Празничния день на селото приближаваше, а то-

тава празниците бѣха за фамилитѣ единъ случай да се понавидятъ съ тѣзи, които бѣха въ селото.

За туй Годенъ попита майка си, дали нѣкой отъ фамилията ще дойде да ги навиди послучай на празника?

«Да», каза майка му, като позабави да изрече мисълта си „ще дойде Мариана“. (Мариана бѣше братова жена на г-жа Годенъ). „А на кой часъ ще пристигне тя?“ попита Годенъ.

Болната, все тиха въ своето лѣгло, види се, че отъ ново начева да търси, послѣ, както по рано, същото безпокойствие се изобрази въ чъртитѣ на лицето ѝ.

— «Кой ще бѣде часътъ, на нашия часовникъ, когато тя ще дойде?» запита живо Годенъ.

Годенъ забѣлѣжи отговора и прѣкрати сеанса на магнетизма. Но той бѣ силно впечатленъ отъ казането на майка му и много интересуванъ за слѣдствието на случката, понеже Мариана бѣ възрастна — около 50 годишна; той трѣбваше да дойде отъ селото Буге за селото Ескехеръ дѣто обитаваше фамилията Годенъ, като изходи пешкомъ нѣколко километри.

Съ хиляди причини можаша да ускорятъ или да забъснатъ нейното дохождане и съ това да измѣнятъ опрѣдѣления часъ, ако прѣдположехме, че Мариана ще дойде въ същия опрѣдѣленъ день.

Слѣдвателно, върху това никой прѣдварително не знаеше нищо. Въ тѣзи врѣмена незнанието бѣше главно нѣщо, защото сродниците не си никакъ пишаха за фамилиарни работи. Празника бѣ причината да дойде който можаше.

На опрѣдѣления день, Годенъ дойде отъ рано въ бащиния си домъ — и застава, тѣй щото да може да вижда едноврѣменно входа въ дома и часа на часовника — и чакаше.

Въ опрѣдѣления часъ, Мариана се появи и тури рѣжа върху ключалката на пѣтната врата.

Туй точно изпълване на прѣдсказаното дѣло — прѣдсказано въ състояние на бистра яснотъ и безъ никакво посрѣдничество между него и майка му, която

той познаваше както себе си — направи такова впечатление на Годена, щото обстоятелствата се отпечатаха неизличително въ паметъ му за да не ги прѣдаде.

Като поднови фазитѣ на явленито, Годенъ се питаше: какво нѣщо е мигнетизма? Какъ волята при спокойствие и улѣкчение на едного да установява бѣднитѣ дѣйствия?

Като чуваше майка си да му казва «че тя вижда това, което иска» и да може да прѣдписва като какво лѣчение да се слѣдва за да се побѣди злото, той си казваше: съществото, върху което се дѣствува придобива ли прибавка отъ познания? Какъ е възможно това?

Като гледаше майка си да прави усилия за да прочете часа когато я запитваше, той се запитваше: каква свобода има силата на виждането?

И слѣдствията отъ подобна свобода смущаваха мисълта му.

Сжщото бѣше и съ точно прѣдвижданото дохождане на Мариана. Какъ да го изтълкува? Противенъ на фатализма, Годенъ си казваше:

Интелигентността може ли да проникне въ какъвъ и да е същественъ планъ, отъ материалния животъ — така, както мисълта въ изпълнението и сфащане въ този планъ причинитѣ на притотвянитѣ дѣйствия?

По тоя начинъ на тѣлесно освобождение, съществото бива по прѣчистено, по просветено: то схваща необикновени нѣща.

Годенъ държеше тия нѣща на паметъ, и като ги изпита въ твърдѣ добри обстоятелства — изоставя ги безъ да имъ бѣ изнамѣрилъ нѣкакво тълкование.

Прѣзъ 1842 година Годенъ влѣзе въ Социалното училище, въ което намѣри, освѣнъ разни вѣстници и книги, още и изложението на социалната наука отъ Карла Фурниеръ, и философическитѣ данни и съчененията на Еммануила Сведенборгъ.

Когато работитѣ му го призоваваха да отиде въ Парижъ, той не испущаше случая да не отиде въ сѣдалището на Школата. . . . На 13 августъ, по обичая си, отиде тамъ, и намѣри своитѣ съученици заняти,

както разказватъ въ съчиненията си Евгени Нусъ, единъ отъ тѣхъ, съ нѣща за онзи свѣтъ: въртенето на масата, говоренето на масата, диктовкитѣ, и пр. . .

Нѣщата сж познати твърдѣ добръ, та не е потрѣбно да обясняваме.

Нѣколцина полагаха рѣцѣ върху масата и подирѣ малко тя начваше да се върти и да удря съ кракѣтъ си изискваното число пѣти, за да покаже буквитѣ на азбуката, и тѣй става съобщителенъ инструментъ между присѣтствуващитѣ и интелегентната сила, която се явява и се оказва, че е вѣнъ отъ кръжока.

Първитѣ, отъ този родъ, явления се появиха описани въ американскитѣ вѣстници, отъ дѣто и се разпрѣснаха по цѣла Европа.

Годенъ, увѣдоменъ отъ своитѣ колеги за новитѣ дѣйствия, се покани да положи самъ рѣцѣтъ си върху масата наедно съ едно друго лице.

Масата удари изискуемитѣ удари, за да се състави това изражение: «Богъ твори това».

Колко и неумѣстно да бѣше прѣдложението, придобития му начинъ занима Годена. Отъ магнетическия случай, който сѣ случи между майка му и него — при тѣй поразителни състояния, той си бѣше съставилъ идеята върху сѣществуването на особни сили, на които трѣбва да се откриятъ законитѣ; и когато той прочете сетнѣ списанието на Карла Фуриеръ, и членоветѣ които се отнасяха до Сведенборговата философия, тамъ той намѣри показание, че се намира въ всѣко едного отъ насъ единъ невѣсомъ организмъ — като двойно материално тѣло.

Ако дѣйствително, мислѣше той, човѣка, тѣй както го потвърждава Фуриеръ, сѣществува смѣливо въ една срѣда отъ материална материя, и въ тѣло невѣсомо, не е ли възможно да се свържатъ тѣзи двѣ състояние на сѣществувание по единъ явенъ начинъ? Съ невѣсомия организмъ не можемъ ли, още отъ земния животъ, въ известни състояния, да имаме достѣпъ въ друга непозната срѣда? и понеже сѣщия организмъ прѣдсѣдателствува чрѣзъ нервическата сис-

тема въ дѣйствиата на нашето тѣло, не може ли той да послужи като посрѣдникъ между двата свѣта?

Подъ влиянието на тѣзи идеи, като се върна у дома си въ Гизъ, той потърси да произведе уединено явлението, що въ Парижъ се извърши. Той сполучи.

Но, много на скоро, той намѣри несносенъ начина на удрението толкова пѣти, колкото е нужно да се покаже буквата, за да се произведе дума.

Той намисли да устрои единъ видъ кадранъ върху когото бѣха написани 25 букви, цифритѣ отъ 1 до 9, нулата, наконѣтъ думитѣ: да, не.

Въ срѣдата на кадрана имаше указателна срѣлка, която се движеше, отиваше и се върщаше, по срѣдствомъ една дѣсчица, върху която се поставяха ржцѣтѣ.

Съобщенията ставаха както съ масата, само че тукъ тѣ ставаха много бърже. Послѣ Годенъ построи единъ втори инструментъ, когото изпрати на своитѣ инициатори.

Въ списанието на Евгения Нусъ, се разказва, че и р-жа де Жирарденъ (Делфинъ Ге) се занимавала, и тя тоже, съ туй удивително явление. Членоветѣ отъ Сосиетарната школа бѣха въ съобщение съ нея; тѣ ѝ заеха пратения кадранъ отъ Годена, и тя тоже доби съобщения съ тозъ инструментъ.

По бързъ начинъ за съобщение съ непозната сила се разгласи наскоро: нѣкои лица имаха идеята да взематъ единъ моливъ, да положатъ ржката си върху една книга и да я оставатъ съвършено на потика ако съществува потикъ. Опита сполучи. Евгени Нусъ, въ показаното списание, разказва какъ Бруниеръ, единъ отъ членоветѣ на Сосиетарната школа, стана, по тозъ начинъ, пишущъ медиумъ.

Въ врѣме когато тѣзи дѣйствиа се произвеждаха главатаря на Сосиетарната школа, Викторъ Консидерантъ, бѣше се завърналъ отъ изслѣдванието въ Тексасъ, и се бѣше остановилъ въ Белгия.

Неговото завърщане стана въ края на мѣсецъ августъ 1854. Въ слѣдущия — септември, на 16, Годенъ му писа за новитѣ явления.

Годенъ разказваше за своето посветяване въ тайната; той обясни идеитъ що имаше касателно до магнетизма и относителната възможностъ между хората, и съществата, които ще се упражнятъ въ една прѣвзходна сръдина за насъ.

Послѣ той тълкува инструмента, който той устрои и, накрай, че се сдобилъ, посрѣлствомъ този инструментъ, съ спѣциални рѣчи, изъ между съобщенията, като, че самия Консидерантъ ги е говорилъ.

Дѣлото бѣше тъй изобразено, щото Годенъ се питаше да не би да се е осъществилъ нѣкой безъ жица телеграфъ, ако Консидерантъ не е донесалъ отъ Америка нѣкой познание, и свѣршва, като молеше коресподента си да му даде едно обяснение по това.

Въ сѣщия день, въ едно писмо, що той написа на Кантагрелъ, Годенъ загатнува на Викторъ Хеннекенъ забѣлжителенъ членъ отъ Сосиетарната школа, и изяснява страха, че нѣма тамъ никакви мистификации въ всичко това. Той казва, отъ своя страна, да е получилъ, или чрѣзъ кадрана си, или чрѣзъ едно автоматическо писание, съобщения отъ сѣкакво естество и нѣкои твърдѣ нередовни, и прч.

Лишенъ свѣршено отъ явленията, които интригуваха Годена, Консидерантъ му отговори; но съобщенията що Годенъ получавахе бѣха такива, щото той дълго врѣме, постоянстваше да ги отдава на Консидеранта; накрай той узна лошата основа на своето тълкуване.

На 4 февруари 1855, той отправи едно писмо до Консидеранта, въ края на което Годенъ пише:

«Не мога да се удържа, безъ да се засмѣя, като помисля на упорството съ което азъ гледахъ на васъ въпрѣки вашитѣ отрицания, като на единъ главенъ дѣецъ въ появленията на които азъ бѣхъ и свидѣтель...»

Прѣдложенията които бѣха поставени, въ това врѣме отъ разни автори, да изтълкуватъ явленията, не задоволяваха никакъ Годена; той желаше това да стане чрѣзъ едно дѣйствие свързано съ спиритизма и магнетизма.

Това, що бѣ се появило помежду майка му и него, го полагаше на една специална почва: виждаше му се че като се личността отъ материално покривало, придобива единъ неизразимъ тѣтъкъ организъмъ, чрѣзъ който може да влѣзе въ съобщение съ своитѣ подобни, и да се упражнява въ поприще на свободно дѣйствие съ тѣзъ нови кондиции. Свойствената длъжностъ съставляваше особата, и това свойство не ще може, споредъ него, да бѣде унищожено; то остава въ постъпенно развитие на горѣ или на долу.

Слѣдовно, той слѣдваше да изучава дѣлата, когато имаше случай, увѣренъ, че науката ще вникне единъ день въ тая областъ, познанието на която ще принесе голѣмо добро за обществото изобщо.

Прѣв. Д-ръ М-вичъ.

Гласътъ на фактитъ.

Видѣнието на Кралъ Карлъ XI Шведски.

Изъ книгата на Жюлесь Лерминъ, „Откровенията за тайнитѣ на смъртта и живота“

„Азъ Карлъ XI, кралъ на Шведия на 16 сръщу 17 септември 1676 г. бѣхъ обезпокоенъ много повече отъ колкото други пѣтъ отъ мрачни мисли. Събудихъ се въ 11½ часътъ и като повдигнахъ очи случайно къмъ прозорецътъ на дворцовата зала, съгледахъ, че бѣ силно освѣтлена. Казахъ на канцелара си Белке, които се намираше въ стаята ми:—„Какво значи тая свѣтлина въ залата — мисля, че има пожаръ тамъ“. Но той ми отговори:—„Не, Ваше Величество, мѣсечината ще да се отразява отъ прозореца на залата“.

Азъ се задоволихъ отъ тоя отговоръ и се обърнахъ къмъ стѣната за да намѣря малко спокойствие. Но въ душата си имахъ голѣма тревога. Обърнахъ се отново и съгледахъ сѣщия блѣсъкъ на прозорецътъ и рѣкохъ: «Това не е читава работа». Любезния канцлеръ ми пакъ каза, че то е отъ мѣсечината. Въ тоя моментъ влѣзе свѣтъника Белке да попита за мене. Попитахъ тоя отличенъ човѣкъ не вижда ли въ залата

нищо като пожаръ! Той ми отговори слѣдъ нѣма пауза: „Слава Богу не, — нѣма нищо! Лунната свѣтлина е причина да мислимъ, че има свѣтлина въ залата. Азъ се успокоихъ малко, но слѣдъ като погледнахъ отново, ми се стори, като че има хора въ нея. Станахъ, облѣкохъ си халатътъ, отворихъ прозореца и видѣхъ множество свѣщи да горятъ въ залата и рѣкохъ: «Любезни ми служители, тази работа не е читава». Вие знаете, че който се бои отъ Бога, нѣма страхъ отъ нищо въ свѣта. Азъ искамъ да ида тамъ за да узная какво е това.

Заповѣдахъ на присѣствувавшитѣ да слѣзнатъ при домакинътъ да му кажатъ да дойде съ ключоветѣ. Слѣдъ като бѣ дошелъ, отидохъ въ тайния коридоръ, който води чрѣзъ стаята ми отъ дѣсно на спалнята на Густавъ Криксонъ¹⁾. Като бѣхме въ коридора помолихъ домакина да отвори вратата, но той отъ страхъ се моляше за милость — да не искамъ отъ него това. За това помолихъ канцлера за тая цѣль, но и той не иска да ми изпълне желанието. Тогава помолихъ свѣтника Окстенстерна, който отъ нищо се не боеше, да отвори той вратата; но той ми отвори: „Азъ веднажъ съмъ се клѣлъ да дамъ тѣлото и кръвта си за Ваше Величество, но не съмъ се клѣлъ тая врата да отворя. И азъ се поколебахъ. Но като събрахъ всичката си дързость, земахъ ключоветѣ, отворихъ вратата, и намѣрихъ, че всичко въ прѣдния входъ, даже и пода, бѣ покрито съ черно. Азъ и всички присѣстващи треперяхме. Приближихъ къмъ вратата на залата. Дадохъ заповѣдъ отново на домакинътъ да отключи; но той ме помоли да не искамъ отъ него тая длѣжностъ. Слѣдъ това помолихъ другитѣ окръжающи; но и тѣ казаха да благоволя да имъ опроста подобно желание. Взехъ ключоветѣ и отключихъ вратата. Като вдигнахъ кракъ за да прѣкрача въ залата, смутихъ се и дръпнахъ кракътъ си назадъ; поколебахъ се за единъ моментъ; но рѣкохъ тогава: «Господа ако желаете да ме придружите, то ще видимъ какво се върши тукъ; може би, добрия Богъ иска да ни отерне

¹⁾ Кралски принцъ.

нѣщо». Всички ми отговориха тихичко: „Да!“ И ние влѣзнахме.

„Видѣхме голѣма маса, около която сѣдѣха шестнайсетъ възрастни хора съ достойна външность. Всѣки отъ тѣхъ имаше книга прѣдъ себе си. Срѣдъ тѣхъ сѣдеше младъ кралъ отъ 16—17 години, съ корона на глава и скиптеръ въ рѣка. Отъ дѣсната му страна сѣдеше господинъ съ високъ ръстъ и хубаво лице — приблизително 40 годишенъ. Лицето му изразяваше честность. Край него бѣ човѣкъ на 70 години. Съгледяхъ, че младиятъ кралъ нѣколко пѣти поклащаше глава, а сѣдящитѣ около му удряха съ рѣцѣ върху книгитѣ си, които лѣжаха прѣдъ тѣхъ. Възвърнахъ очи и видѣхъ до масата единъ пѣнъ и джелати съ запрѣтнати рѣкави; тѣ една слѣдъ друга отсичаха човѣшки глави, тѣй щото течеше кръвъ по подътъ. Богъ ми е свидѣтель, че азъ почувствахъ тогава нѣщо повече отъ страхъ. Помеднахъ си чехлитѣ дали ме е залѣла кръвъ, но не бѣ стигнала още до мене. Тѣзи, що бѣха обезглавени, бѣха повечето млади аристократи. Азъ възведохъ очи и видѣхъ въ жрѣла единъ почти гътнатъ тронъ и до него стоеше човѣкъ, който изглеждаше да е владѣтеля — приблизително 40 годишенъ. Азъ треперяхъ отъ страхъ: оттеглихъ се къмъ вратата и извикахъ: „Кой е гласътъ на господаря, който трѣба да чуя. О Боже! кога ще стане всичко това?“ Не ми се отговори; но младия кралъ заклати нѣколко пѣти глава, а мѣждетѣ наоколо още по силно бияха върху книгитѣ си. Азъ викнахъ съ още по високъ гласъ: „О Боже, кога това ще се случи? Стори тая милость, Господи, да ни кажешъ какъ да се отнесемъ?“

„Сега ми отговори младия кралъ: „Това не ще да се случи прѣзъ твоя животъ, но съ шестнадесетия владѣтель слѣдъ тебе. Той ще има възрастта и лицето, което въ мене виждашъ. Тоя, до менъ стоящия, показва, какъвъ ще измѣдва негова опекунъ и тронътъ ще бѣде въ послѣднитѣ години на опекунството му близо на гътване чрѣзъ нѣколко млади аристократи. Но тогава опекунътъ, който ще да е прѣслѣдвалъ младиятъ кралъ, ще съзнае своята задача и ще за-

крѣпи тронътъ отново. Тѣй щото не ще да е имало по великѣ кралъ отъ тоя въ Шведия, както този, тѣй и слѣдъ него нѣма по-голѣмъ да има. Народътъ ще бѣде подъ скиптерътъ му щастливъ. И тоя кралъ ще достигне извънредна старостъ. Той ще остави кралството безъ дългове и ще остави нѣколко милиони въ държавното съкровище. Но прѣди да се закрѣпи той на своятъ си тронъ, ще трѣба потоци кръвъ да потекатъ, както никога прѣди и слѣдъ това въ Шведия. Остави му като кралъ на Шведия добритѣ си съвѣти“.

«Слѣдъ като каза това, всичко се загуби и свѣщитѣ огаснаха въ залата. Ний се върнахме съ най-голѣмо очудване, както всѣки може да си прѣдстави и като минахме пакъ прѣзъ черно драпираното антре и това се бѣ загубило — всичко бѣ въ обикновения си редъ. Завърнахме се въ моята стая и тамъ седнахъ да напиша повѣстѣта, колкото можахъ. Всичко това е вѣрно. Азъ го потвърждавамъ съ клѣтвата си — «тѣй вѣрно Богъ да ми помогне».

Карлъ XI, настоящия Кралъ отъ Шведия.

«Тия, що на това мѣсто бѣхме свидѣтели, видѣхме всичко това тѣй, както Негово Величество го е написалъ. И ние потвърждаваме изложеното съ клѣтвата си — „тѣй вѣрно Богъ да ни помогне“

Карлъ Белке, канцлеръ,
Н. В. Белке, съвѣтникъ,
А. Оксенстернъ, съвѣтникъ,
Петръ Грацсленъ, домакинъ.

Тоя документъ, нахосящъ се въ кралската архива, който е неоспорима сѣщностъ, го е публикувалъ Карлсонъ въ Шведската история. Нима случайно може да съществува нѣщо свѣрхестествено?

Ясновидство въ будностъ.

(Изъ Recherches sur la Médiumnité отъ Gabriel Delanne).

Ясновидѣние, или двойно виждане, е способностъ да придобиваме познание безъ да чувстваме влиянието на мисълта на присѣтстваващитѣ лица и безъ да си служимъ съ органитѣ на чувствата. Упражнението

на тая способностъ може да се констатира въ будно състояние, въ обикновенъ сънъ и въ врѣме на придивикантъ, или естественъ сомнамбулизмъ.

Прѣзъ цѣлата древностъ сѣ вѣрвали, че извѣстни прочути лица сѣ притежавали тая способностъ. Аполониусъ Тианъ¹⁾, спорѣдъ Филостратъ²⁾, описваше отъ Ефесъ, въ момента на самото извършване, убийството на Домитиена отъ Стефаниусъ. Съврѣмената критика е поставила тоя фактъ, както много други, въ отдѣльтъ на легендитъ, поради своята нектърностъ да го обясни; но понеже въ наше врѣме се наблюдаватъ подобни факти, има основание да се вѣрва, че старитъ разкази не сѣ били всички фикция и, че тѣ доказватъ общността на тая спобностъ. Историята на Сведенборгъ ни прѣдставя бѣлѣжитъ случай отъ ясно-видство, който ний ще съобщимъ, защото е билъ контролиранъ отъ самия Кантъ. Ето въ нѣколко думи какъ великия германски философъ дава отчетъ за това изслѣждане: (пълнитъ съчинения на Канта III т. 88 стр.)

За да ви дамъ, драга госпожице,³⁾ нѣколко случаи за оцѣнка (касателно способнитъ на Сведенборгъ⁴⁾, за които още има много живи свидѣтели и че лицето, което ми ги е прѣдало, е могло да ги провѣри на самото мѣсто, благоволете да ми позволите да ви запозная съ слѣдния фактъ.

Факта, който слѣдва, ми се вижда да има голѣма доказателна сила и трѣба да прѣкрати пхтътъ на веѣко съмнѣние. Това е било въ 1754 година, когато г. Сведенборгъ къмъ края на мѣсець септември една сжбота, на 4 часътъ вечерьта, връщайки се отъ Англия, слѣзаль въ Готенбургъ. Г-нъ Вилиямъ Кастетъ го поканилъ въ къщата си, заедно съ общество отъ петнадесетъ души. Вечерьта по 6 часътъ г. Сведенборгъ, който бѣ излѣзаль, повърна се въ салона поблѣднѣлъ и втрѣщенъ отъ страхъ и казва, че въ сж-

¹⁾ Прочутъ грѣцки философъ, Петагоровъ ученикъ, който правилъ различни чудеса, които язичницитъ туряли въ паралелъ съ Христовитъ. (Умрѣлъ 97 слѣдъ Христа).

²⁾ Прочутъ грѣцки писателъ отъ II и III вѣкъ.

³⁾ Писмо отъ Кантъ до г-ца Charlotte de Knoblock.

⁴⁾ Шведски мистически философъ (1688—1772).

ция моментъ въ Стокхолмъ избухналъ пожаръ въ „Зю-дермаунъ“ и че огънятъ се разпростира съ устрѣмъ къмъ кжщата му. Той бѣ много разтревоженъ (трѣба да припомнимъ, че кжщата на Сведенборгъ бѣ построена по особенъ начинъ за да улеснява съобщенията си съ духоветъ) и излиза нѣколко пѣти и каза, че вече кжщата на единъ отъ неговитѣ приятели, когото той наименува е обърната на пепель и, че неговата собствена е въ опасностъ. На 8 часътъ слѣдъ друго излизане, той се повърна и каза съ радостъ:

„Слава Богу! пожарътъ е изгасналъ на третата врата, що отстои отъ моята“.

Тая новина развълнува цѣлото събрание както и цѣлия градъ. Сжщата вечеръ даже увѣдомиха за това и управителя. Въ недѣля заранята Сведенборгъ бѣ повиканъ при тоя чиновникъ, който го разпита за случая. Сведенборгъ описа точно пожарътъ, неговото започване, краятъ му и продължителността. Въ сжщия день новината се разпространи въ цѣлия градъ, който се развълнува, толкова повече, че управителя даде внимание на това, мнозина се загрижиха за имотитѣ си и за своитѣ приятели въ Стокхолмъ. Въ понедеѣльникъ вечеръ пристигна куриеръ отъ Стокхолмъ, изпратенъ въ врѣме на пожарътъ. Въ писмата бѣ описанъ пожарътъ точно по горѣизложенія начинъ. Въ вторникъ заранята пристига при управителя царски куриеръ съ рапортъ за пожарътъ, за загубата, що бѣ причинилъ и за кжщитѣ, що бѣ засѣгналъ. Описанието въ рапорта съвършено се схождаше съ онова на Сведенборгъ. И въ дѣйствителностъ пожарътъ билъ загасенъ по 8 часътъ, (както бѣ видѣлъ Сведенборгъ.)

Какво може да се противопостави на автентичността на тази случка? Приятельтъ, който ми пише, е изслѣдвалъ всичко това не само въ Стокхолмъ, но отъ прѣди два мѣсеца и въ Готембургъ даже; тамъ той познава добръ най-бѣлѣжититѣ кжщи и е можалъ да се увѣдоми напълно отъ цѣлъ единъ градъ, въ който живѣятъ още много отъ очевидцитѣ свидѣтели, благодарение на малкото изтекло врѣме отъ 1756 година.“

Появление духътъ на Наполеона.

(Изъ опититѣ на Douglas Home).

Хомъ посѣщавалъ прѣзъ 1857 год. много пѣти Тюлериитѣ, дѣто ставаха сеанси. Тамъ се движеха вѣщи и носяха прѣзъ въздухътъ; сжщо и Хомъ биде повдигнатъ отъ дюшемето. Прѣдъ присѣтствувавшия тамъ принцъ Муратъ се движиха махалата на часовницитѣ или пѣкъ се запираха и въ двѣтѣ зали и то спорѣдъ заповѣдта на Хома. Като повдигаше само ржка къмъ тѣхъ, веднага звѣнциитѣ въ цѣлата кжца почваха да звѣнятъ, понсквани тѣ отъ присѣтствувашиитѣ нѣща се прѣнасяха. Единъ клавиръ изсвири нѣколко пожелани пиеси. Вратитѣ биваха веднага разтваряни и затваряни. Свѣщитѣ се огасваха и запалваха пакъ. Въ Тюлериитѣ седѣха въ тоя часъ Наполеонъ III, царицата и херцога отъ Монтебелю, заедно съ Хомъ. Внезапно се видѣ една ржка, която фана перото, що се намираше на масата, затопи го въ мастилницата и написа името на Наполеонъ I съ неговия почеркъ. Царьтъ пожела да целуне тая ржка и въ часътъ тя прилѣтѣва къмъ устнитѣ негови, както и къмъ тия на царицата.

Материализация и дематериализация на неударовени предмети.¹⁾

отъ А. Н. Аксаковъ.

Не забравямъ, че съмъ длъженъ да говоря за тоя предметъ единствено отъ гледна точка на халюционната хипотеза. Г-нъ Хартманъ не признава свидѣтелството на чувствата: зрѣние и осезание, даже когато едното подкрѣпя другото и се разказва едноврѣменно отъ нѣколко лица. Материализацията на какъвто и да било предметъ въ очитѣ на самитѣ свидѣтели и неговата постъпенна дематериализация, наблюдавана отъ сжщитѣ тѣзи лица, — що за обикновенния разумъ и опитъ сж върхъ на исканитѣ доказателства, и що не еднажъ сж имали мѣсто въ медиомичнитѣ сеанси — сж за г. Хартмана *само поради това* халюцинация. Слѣдовно, азъ съмъ длъженъ да се домогна да докажа това явление посрѣдствомъ слѣдитѣ, що оставатъ отъ него, що не изчезватъ и които еднички би били положително непрѣходяща, а прибивающа материализация. Но тукъ самото доказателство съвършено прѣстава по тази именно причина да бжде доказателно, понеже бжди ли прѣдмета веднажъ материализиранъ, въ нищо се не отличава отъ кой да е други прѣдметъ. По тоя начинъ доказателството на явленията, не би имало друго основание, освѣнъ туй, на което се опира и явлението — проникване въ материята, т. е. човѣшкото

¹⁾ Прѣзъ втората годишнина на „Видѣлина“ ние печатахме подъ заглавие: „Анимизмъ и Спиритизмъ“ материала, що прѣдшествова настоящата глава отъ съчинението на г. Аксакова. Абонатитѣ, които наново се записватъ, ако желаятъ, могатъ да си доставятъ и ланското течение, за да иматъ редовно помѣнатия материалъ отъ това съчинение. Слѣдъ година, обаче, цѣлия I томъ ще бжде готовъ въ отдѣлни екземпляри.

свидѣтелство; като се основавамъ на него азъ се надѣвамъ, че ще да имамъ възможность да представя нѣколко факта доволно задоволителни.

Тукъ насъ ни иде на помощъ трансценденталната фотография; въ нея ние имаме принципиално и положително доказателство на невидимата материализация на различни неодушевени предмети, между които отъ всичко най-много се срѣщатъ тъкани и цвѣтове. Гл. образцитѣ въ фототипиитѣ, табл. V-а и VI-а. Тъканитѣ, изобразявани на тия фотографии, не представятъ въ по-голѣмата си частъ, нищо особно, макаръ по нѣкога да има и изключения; тѣй, напр., г. Галонъ свидѣтельствува, че на една отъ фотографиитѣ на Мумлера, която изобразява Ливермора наедно съ покойната му жена, за което ние говорихме по-горѣ, „драпировката на спиритичната фигура била отъ най-тънка, изящна тъканъ и подъ микроскопа отъ всичко най-добрѣ напомняла красотата на рисунка на пеперудени крила („Spiritualist“, 1877 г., I, стр. 239). Ние сжщо спомѣнахме по-горѣ, че на една отъ фотографиитѣ получени отъ Слейтъра, „изображението на позиралия било изкусно повито въ прозрачна тантела, която при внимателно разгледване се оказва състояща отъ колелца съ разни величини, съвършено не прилични на тантелата, що обикновено се е приготвявала“.

Като се ръководимъ отъ тия антицеденти, ние имаме право да заключимъ, че явленията материализация на тия предмети трѣба да иматъ мѣсто и въ областта на материализация, достъпна за нашитѣ външни чувства. И, наистина, въ областта на медицинската феноменология ние намираме не малко описания на материализирани тъкани и цвѣтове. Фактитѣ за приносъ на тия предмети, при условия изключаящи всѣкаква възможность за измама, сж твърдѣ многочислени, и тѣй като Хартманъ не се изказва противъ реалността на тия явления, то и менъ не прѣдстои да го потвърждавамъ съ цитати на такъвъ родъ опити. Изпърво прѣдполагали, че облѣклото на материализиранитѣ фигури сж отъ свѣрхчувствено произхождение, но скоро дошли да различаватъ между трансценден-

талнитѣ приноси на тъкани и врѣменната имъ материализация, въ тѣсната смисълъ на тая дума. Първото отъ тия явления, както ние вече видѣхме, се явява прѣдшественикъ на второто и съ това послѣдното намъ прѣдстои да се занимаемъ. Ние дойдохме логически до хипотезата, че явлението на материализацията може да произлезе за смѣтка на дадения прѣдметъ безъ пълната му дематериализация. II, като се сѣди по думитѣ на разумнитѣ сили, що произвеждатъ тия явления, тѣй то произхожда. По тоя начинъ, врѣменната материализация на тъканъ се извършва за смѣтка на тъканѣта, носяна отъ присѣствуващитѣ. Тъканѣта служи на медиума за материализиране на тъканъ. Ето що азъ намирамъ за туй въ едно съобщение: „Не е възможно да се създаде подобенъ материалъ, ако съответния материалъ го нѣма медиума или присѣствуващитѣ, понеже всѣка вѣщъ въ материалния миръ има своето съответствие въ духовния. Обикновено се избира бѣлата, но ако се намиратъ въ стаята на сеанса растителни краски, то почти всѣки отъ насъ може да измѣни своето бѣло облѣкло въ цвѣтътъ на тия краски; при нѣколко упражнения тоя опитъ може пакъ да бѣде направенъ прѣдъ очитѣ на присѣствуващитѣ, както съ тъканъ отъ насъ материализирана, тѣй и съ тъканъ приготвена въ нашия миръ („Spiritualist“ 1878, I стр. 15).

Извѣстенъ ми е само единъ опитъ въ това направление, извършенъ отъ м-ръ Клифордъ Смитъ при помощта на трансценденталната фотография. Цѣльта на опита е билъ да докаже трансценденталната материализация на тъканѣта за смѣтка на естествена тъканъ, като е трѣбало да направи изводъ отъ тая послѣдната. Като се приготвявалъ да пристѣпни къмъ тоя опитъ м-ръ Смитъ взелъ отъ домътъ си съ себе своята вълнена покривка за маса и наедно съ м-ра Уилямсонъ (медиума) се отправилъ къмъ фотографа Худсонъ. Ето негова разказъ: „М-ръ Худсонъ не бѣ дома, но скоро той се върна. Ние отидохме право въ работилницата му. М-ръ Худсонъ не бѣ видѣлъ никога моята покривка и нищо не можаше да знае за намѣрението ми. Азъ го попитахъ: ще се види ли тая покривка ясно на фото-

графията? Той отговори утвърдително и предложи да се направи и снимката. За тая цел аз мѣтнахъ покривката на гърбътъ на стола, но тъкмо въ тая минута, когато той се готвяше да позира, азъ, подъ влиянието на мѣгновено внушение, помолихъ м-ръ Уилямса да дойде близо до стола, като се спрѣ обаче задъ занавѣсата. Самъ азъ не семахъ очи отъ покривката, що лѣжеше върху стола. Въ резултатъ се получи фигура, обвита въ бѣло, съ лице едва различимо подъ покривалото; но характеристично бѣ това, че на гърбътъ на тая фигура, тъкмо тѣй, както азъ дома нафърляхъ тая покривка на гърбътъ на Уилямса, *получи се факсимиле на тая покривка съ съвършено отчетливъ изводъ; даже по-отчетливъ върху фигурата, отъ колкото на стола, а между това, всичкото това врѣме покривката си бѣше на стола прѣдъ очитѣ ни*“ („Spiritual magazine“ 1872, стр. 488).

Единъ отъ най-несъмнѣнитѣ случаи отъ материализация на тъкани е ималъ мѣсто въ сеанситѣ на м-ръ Крукса съ медиума мисъ Кукъ, чрѣзъ посредството на материализирана фигура, извѣстна подъ името Кати-Кингъ. М-ръ Харисонъ, издателя на „Spiritualist“, тѣй свидѣтелствува за тоя фактъ: „Фигурата, що се називаше Кати, седѣше на подѣтъ на страна до вратата на стаята, която служаше за тъменъ кабинетъ; вѣтрѣ пъкъ въ кабинета, въ продължение на сѣщия сеансъ, всички видѣхме това, което земахме за лѣжащата въ трансъ мисъ Флоренсъ Кукъ; главата ѝ бѣ обърната къмъ противоположната страна, тѣй щото не можахме да видимъ лицето ѝ, но видѣхме дрѣхитѣ, ржцѣтѣ, обувкитѣ ѝ. Кати седѣше на подѣтъ, вѣнъ отъ кабинета; твърдѣ близо до нея седѣха отъ една страна м-ръ Круксъ, а отъ другата м-ръ Тапъ. Въ числото на присѣствувавшиѣ влизаха родителитѣ на медиума, м-съ Росъ Черчъ, азъ и още нѣколко други лица, имената на които сега не си припомнямъ. Кати отрѣза отъ полата на широката си дрѣха до една дужина кжсове и ги раздаде на присѣствувавшиѣ; въ тъканитѣ останаха голѣми дупки, нѣкои даже съ величина, прѣзъ която свободно да прѣмине ржка. Тукъ, въ ми-

нута на вдъхновение, азъ казахъ: „Кати, ако вие бихте могли тая изрѣзана тъканъ да я възстановите въ първобитния ѝ видъ, както вие другаждъ сте правили, това би било твърдъ хубаво“. Трѣба да се има прѣдъ видъ, че това ставаше при пълно газово освѣтление, прѣдъ много свидѣтели. Едвамъ азъ изказахъ това желание, когато тя спокойно покри изрѣзаната пола на дрѣхата си съ тая частъ, която бѣ останала цѣла и подиръ отново я разкри, при което нейнитѣ спокойни и мудни движения не земаха повече отъ три-четири секунди. И ето че полата на дрѣхата ѝ се оказа мѣгновено възстановена — въ нея нѣмаше повече ни една изрѣзана дупка. М-ръ Круксъ попита, може ли да разгледа полата, на което тя изрази съгласие. Той фана въ ржка полата и, дѣюмъ слѣдъ дѣюмъ, внимателно я прѣгледа, и заяви, че тука вече нѣма нито една дупка, нито шевъ, нито други признакъ. М-ръ Тапъ измоли такова също позволение и слѣдъ внимателно и дълго изслѣждане заяви същото това. («Spiritualist» 1877, № 246, стр 218). Гл. свидѣтелството за същия фактъ отъ други лица въ «Спиритуалистъ» 1874 г. I т. ст. 235, 258, 259. Подобни опити не еднажъ сж произвождани и съ други медиуми («Спиритуалистъ» 1877 г. I т. 128; «Light» 1885 г. стр. 258).

Хартманъ, като споменува за тия явления, заключава: „Отъ това става ясно, че въ дадения случай става съединение халюцинацията на зрѣнието съ осезанието» (стр. 128). Но затруднението тукъ е въ това, че *отрѣзанитѣ кжсове отъ тъканъта не изчезватъ* и азъ видѣхъ у г-на Харисона тоя, що за него е билъ отрѣзанъ. По тоя начинъ ние сме прѣдъ дилемата: или дрѣхата е халюцинаторна и тогава кжсъ отъ нея не може да бжде отрѣзанъ и да остане, или пѣкъ дрѣхата е реална, и тогава изрѣзаното мѣсто не може да бжде възстановено. За да излезе отъ това затруднение, г. Хартманъ прибавя: «Когато пѣкъ видѣнието се застава отъ самитѣ зрители да отрѣзва кжсове отъ своята дрѣха, и тия кжсове сж все тѣй груби, както земнитѣ тъкани, то се явява *сѣмѣние* относително това, има ли тая халюцинация осезание, или *приносъ на дѣйствителенъ*

предметъ“ (стр. 129). По такъв начин г. Хартманъ разрешава това „съмнѣние“? Ето какъ: „ако образцитѣ отъ материя подирѣ изчезватъ и не могатъ да бждатъ намѣрени слѣдъ сеанса, то халюцинаторния имъ характеръ е доказанъ; ако ли тѣ оставатъ на лице, то тѣхната реалностъ и земно произхождение не подлежи на съмнѣние“ (пакъ тамъ). Но какъ да сеобясни това «земно произхождение»? Хартманъ ни е вече отговорилъ: ако това не е халюцинация на осезанието и зрѣнието, то това е „приносъ на дѣйствителенъ предметъ“. Отъ страна на г. Хартмана тази рѣчь е непрѣдпазена. Той нѣма право да говори за *приноси* за обяснение на каквито и да било медиумични явления. «Приноса» е фактъ трансценденталенъ, необяснимъ, поне г. Хартманъ не му е далъ никакво обяснение. За това да се обяснява факта за произхождане на „приноса“, значи да се обяснява необеснимо посрѣдствомъ необяснено, а г. Хартманъ е длъженъ да ни дава обяснения естествени. Ако той дава това обяснение отъ гледна точка на спирититѣ, които допускатъ приноса, това не промѣня работата; той нѣма право да позволява на спирититѣ тая гледна точка, понеже се е заловилъ за перото да ги научи „тия три методологически закони, противъ които спиритизма грѣши“ и изъ които третия учи това, че „слѣдва колкото е възможно повече да потърсимъ естествени причини“ (стр. 147) — и да докаже, че въ спиритизма „нѣма ни най-малкъ поводъ да се пристѣжни прага на естественото обяснение“ (стр. 133).

Доказателство за туй, че материализованата тъканъ не е приносъ на тъканъ отъ земенъ произходъ, било би нейното постъпенно изчезване, не на сеанса, подъ халюцинаторното влияние на медиума, но вънъ отъ тия условия. И тая постъпенна дематериализация би могла да бжде констатирана посрѣдствомъ фотографията. Но това ще бжде опитано въ бъдаще. За настоящето време ние имаме само нѣколко наблюдения, констатирующи факта на материализирана тъканъ, прѣдъ очитѣ на присѣтствувавшиѣ, отрѣзване късове отъ подобна тъканъ, нейното съхраняване въ продължение на нѣколко дена, нейната постъпенна дематериализация и, напokonъ, нейното изчезване.

Годишенъ абонаментъ на „Видѣлина“ за 10 книжки
годишно е:

2 лева за България

3 „ „ странство

 Абонаментитѣ се внасятъ на издателя г.
Т. Ив. Бъчваровъ, кварт. Банишора — София.

СПИСКЪ

HA

книгитѣ които се намиратъ за проданъ въ редак.

г. Д-ръ Мирковичъ — въ Сливенъ

1	—	Безсмъртна Любовъ — психически романъ, 8-ни, 848.	3.—
2	—	Аланъ Кардекъ, спирит. въ най-краткото си израж. 8-ни, 47	—30
3	—	Характера на спирит. Откровение 8-ни, 31	—30
4	—	Защо живѣемъ? 8-ни, 36	—30
5	—	Домашенъ омиопатически лѣкаръ или какъ да се лѣкува човѣкъ самичакъ 8-ни 326	2.50
6	—	Униятското движение до черковния въпросъ 8-ни 84	—40
7	—	Позитивизмъ и Спиритизмъ 8-ни, 31	—30
8	—	Нова-Свѣтлина 1, 2, 3, 4, и 5 година съ цѣна за всѣка година	2.50
9	—	Здравословие 1, 2 и 3 година съ цѣна за всѣка година	1.50
10	—	Вѣчнитѣ истини отъ Духа на Викторъ Хюга	—60
11	—	Стелла, романъ отъ Фламариона	2.50
12	—	Юнашки подвиги	—30
13	—	Хроника	1.—
14	—	Вилхелмъ Телъ	—80
15	—	Нравствено възпитание	—30
16	—	Майчино възпитание	—60
17	—	Спенсеръ	2.—
18	—	Историята на едно прѣстѣпление	1.50
19	—	Свѣстѣта	—60
20	—	Патриотизмъ	2.—
21	—	Цеко	—60

Дружествена Печатница „ТРУДЪ“ — Пловдивъ.

ОТКРИВА СЕ ПОДПСКА ЗА СПИСАНИЕ

VII год. „РОДИНА“ VII год.
1905

Отъ януари 1905 г. „Родина“ начина VII-та си годишнина. Материала прѣзъ тая година ще е подраздѣленъ на слѣднитѣ отдѣли:

I. Изъ родината. Въ тоя отдѣлъ ще се помѣщаватъ описания на български градове, старини, пѣтописи и др.

II. Изъ науката. — Научни статии и литература.

III. Изъ широкия свѣтъ. — Очерки за далечни страни и народи, както и разкази и пѣтописи по свѣта.

Премия за 1905 год.: „Задачитѣ на етиката“ отъ К. Д. Кавелинъ.

 Сп. „Родина“ е прѣпорѣчано отъ М-вото на Народната Просвѣта за училищни библиотеки.

(Гледай сп. „Училищнитѣ Прѣгледъ“ стр. 31 на II кв. 1902 год.)

Годишниятъ абонаментъ е въ прѣдплата 5 лева за 12 мѣсечни книжки, а за странство 6 лева.

Всичко се изпраща на адресъ: Редакция сп. „Родина“ — София.

Отъ Редакцията.

У редакцията на сп. „Родина“ се намиратъ за проданъ слѣднитѣ книги:

„Ламермурската невѣста“, романъ отъ Валтеръ Скотъ. Цѣна 3 л. 50 ст.

„Умствено и нравствено саморазвитие“, отъ В. Чанингъ, (рѣчь държана въ бостонския работн. клубъ). Цѣна 60 ст.

„Чудакаътъ“, романтична драма отъ М. Ю. Лермонтовъ. Цѣна 50 ст.

„Една банкнота за 1,000,000 фунта стерлинга“, отъ Маркъ Туенъ. Цѣна 30 стотинки.

„Архиологически бѣлѣжки за Цариградъ“ отъ А. Гяуровъ. Цѣна 30 стот.

„Европа въ деветнадесетия вѣкъ“ отъ Д-ръ Х. П. Джждсонъ. Цѣна 2:50 лева.

„Разиятието на Филипъ Стронгъ“ повѣстъ отъ Charls M. Cheldon. Цѣна 1 левъ.

„Кѣтъ центра на земята“, геологически романъ отъ Жюль Вернъ. Цѣна 2 лева.

„Македонска Швейцария“ и нейното състояние подъ турцитѣ отъ А. Христовъ. Цѣна 20 стотинки.

Който си изплати горнитѣ книги, отстъпватъ му се съ 25% отбивъ.